

HANGYA

Buzagyűjtés szövetkezeti üzletrészekre.

Csókfalván **Orbók Gyula** unitárius lelkész áll a buzagyűjtési actió élén és ő kezdte meg az üzletrész jegyzést 6 véka búzával. Az eddigi eredmény a következő:

Orbók Gyula	6 véka búzát
Bartha S. Dániel	1 " "
Farkas N. Dániel	3 " "
Farkas D. József	1 " "
Kovács Mihály	1 " "
Sándor Lajos	1 " "
Farkas József	1 " "
Farkas Jánosné	1 " "
Farkas József	1 " "
Benedek János	1 " "
Szoboszlói Imre	2 " "
Oláh Dániel	1 " "
ifj. Maksai Dániel	1 " "

adott üzletrész jegyzés céljából.

A szövetkezetekről.

(Folytatás.)

A mai viszonyok között egyik szövetkezet tőkéje sem elég. Ezen segíteni lehet és segíteni kell. A tőke gyarapításhoz elsősorban propaganda szükséges. A propaganda is azonban csak akkor vezet teljes, vagy megfelelő eredményhez, ha azt arra való emberek vezetik, ha nem csak megkezdik, de állandóan felszinen tartják, azt lépten-nyomon folytatják vasárnapi és más ünnepi összejöveteleken. A jövőre messze kiható boldogulhatás biztosításának szükségessége iránt a legtöbb megértés, sok helyen inkább a fiatalság (legények, leányok) körében nyilvánul meg. A propaganda bizottságoknak eddig is nagy segítségükre voltak. A fiatalokat tehát okvetlen be kell vonni a munkába. Megértéssel, együttes erővel és kitartással sokat lehet elérni. Megmutatták már sok helyen. Az csak beszéd, hogy „a jelen idő nem alkalmas ilyen akció kifejtéséhez!”... „Az emberek még nem értik meg...” „Nem is akarják a szövetkezetet fenntartani...” stb., stb. Tenni kell, meg kell értetni mindenkivel, ha másképp nem megy egyenként, meggyőző érvekkel. Szövetkezeteink tagjainak 85—90 százaléka hála Istennek értelmes gazdaember, megértik, csak ilyen irányban foglalkozni kell velük. Máról-holnapra semmi sem megy, kitartással és céltudatossággal

végzett munka hoz csak sikert. Ezt hangsúlyoztatja a Hangya lap már régóta, azt meg kell hallani, tenni kell, nem lehet mindent készen várni.

A jól kifejtett propagandával szoros kapcsolatban kell tartani a keresztül vitelt. Ennek több módja van. Ezzel is foglalkozik állandóan a Hangya lap. Azt olvassuk, minél szélesebb körben olvassuk és tartalmát hirdessük mindenkinek.

A tőkének megtartása, annak állandó gyarapítása csak célirányos munkával vihető keresztül. Erre csak egy mód áll fenn: a tőkének egy helyen, a központnál való tömörítése. A tőke szétforgácsolása egyenlő a szövetkezeti ház tégláinak széthordásával. Az a szövetkezet nem szövetkezet, amelyik a központtól nem vásárol. Az ilyen szövetkezet vezetője nem barátja, de ellensége minden szövetkezetnek és a gazdatársadalomnak. Az nem az összes szövetkezet boldogulását tekinti mindenekfelettinek. Nem áll fenn, hogy a központ áruai nem versenyképesek, — amint egyesektől hallottam. — Tessék igazolni árumintával és számlával, hogy orvosoltassék a hiba, ha van és *követelni is kell az orvoslást azoktól, akik hivatottak erre.* Néma gyermeknek anyja sem érti szavát. Ha nincs igazolás, megdől az állítás is. A központ által nyújtott hitel támogatásul szolgál, más célra nem szabad, de nem is lelkiismeretes dolog felhasználni.

A kihitelezés teljes beszüntetése, az üzletvezető és pénztáros állandó ellenőrzése, a szövetkezettel együtt érző, jó üzletvezető nevelése még az, amikről szólni akarok. — Ezeket összefoglalom és együttesen fejtem ki annál is inkább, mert a Hangya lap már foglalkozott a tárggyal. — Volt is eredménye, de korántsem elegendő. Azt hiszem, nem lesz káros, ha ez alkalommal is irok róla.

A szövetkezetnél előforduló üzletvezetői hiány egyfelől azt jelenti, hogy a boltos megbízhatatlan, de másfelől azt, hogy a szövetkezetnél nincs helyes ügyvezetés. Az üzletvezető által önkényesen kiadott hitel a boltos szerződése értelmében hiányt képez. Ahol ilyen is, meg hiány is egyszerre fordul elő, ott az ügyvezetésben hanyagság és lelkiismeretlenség van. Az a jó ügyvezető, aki érzi és tudja, hogy ő elhivatott egy jobb, boldogabb jövőre érdemes népnek vezetésére. Az ilyenek ideális eredménye-

ket érnek el. Jó üzletvezetővel rendelkeznek, hiánnyal, hitellel sohasem vesződnek. Könnyű nekik ugy-e bár? ... Mondhatják sokan ... ilyen meg olyan kedvező a helyzetük ... De én állítom, hogy kitartó munkával, folytonos ellenőrzéssel ők teremtették maguknak ezen áldásos és nyugodt helyzetet.

Mit jelent a nagy összegű kihitelezés, önkényes kihitelezés és a boltos hiány a szövetkezetre nézve? Feltétlen kárt és hanyatlást; mert 1., a kihitelezett összegeket *kamatotlanul* heverteti egyeseknél. 2., a község népét reá szoktatja a könnyelműségre, olyan cikkek megvásárlására, amire nincs feltétlenül szükség. 3., ellenségeit szaporítja azáltal, hogy a hitelek egy részét bírói uton kell felhajtania. 4., Az áru vásárlásához kölcsönt kell igénybe vevény, amely után magas kamatot fizet. A központ tőkét is lekötöti a részére nyújtott hitel által. Ezek után következik, hogy a szövetkezet működése megbénul. Árut beszerezni nem tud, mert nincs kéznél a tőkéje, így tagjai szükségletét nem elégítheti ki, a tagok elidegenednek és év végén rossz üzleteredmény mutatkozik. Ilyenkor aztán folyik a gyűlésezés, előkerül a központ is, oda is irnak: „Nem tudjuk, mi lehet az oka, de se árunk, se pénzünk nincsen és a tagok se pártolják a szövetkezetet, a hitelek behajtásáért zúgolódnak és a felszámolást kívánják.” Szegény tagok, ők nem is tudják, hol van a baj és mégis ők az okai mindennek, pedig a nagy betegséget legtöbb esetben a vezetőség hanyagsága és a mindent végző boltos lelkiismeretlensége idézte elő.

Amint látjuk, minden baj okozója csak az ellenőrzés hiánya lehet. Ha rossz az ellenőrzés, az ügyvezető a hibás, ha gyenge az ügyvezető, az igazgatóságot szidják a tagok, de ha megfelelő ellenőrzés van, akkor az ügyvezető is, meg az igazgatóság is büszke a falu boltjára és a boltost is mindenki szereti, dicséri. Jó ellenőrzés, lelkiismeretes, önzetlen és céltudatos munka mellett egyetértéssel és kitartással lehet csak egyetlen szervezetünk, népjóléti intézményünk, a fogyasztási szövetkezet működését biztosítani.

Dehát hogyan is kell tehát cselekednünk? Megmondom! Szemelőlt tartjuk a jó ügyvezető által követett irányelveket minden tekintetben. Az alaptőkét állandóan növeljük, a forgótőkét kezeink

közül soha ki nem engedjük, azt helyesen irányítjuk, az ellenőrzést szigorúan gyakoroljuk és ezáltal jó pénztárost és jó boltost nevelünk magunknak. Azután pipázhatunk nyugodtan. Aki nem így cselekszik, az hiába várja az ellenőrt is. Az ellenőrnek sok dolga van, egy évben legfeljebb csak kétszer jöhet ki, akkor is annyi féle jelentést kell írnia, hogy itt töltött idejének fele eltelik azzal. Elmondja ugyanazokat, mit én itt (ellenőrtől tanultam mindezeket én is), megejti a leltárt, az egész vizsgálatot, behajtja a hitelek nagy részét, kicseréli a boltost, mert hiánya volt, megmutatja miben hogyan kell intézkedni és miért úgy, mennyi óvadékot kell letétbe helyeztetni új boltossal és hogy a jó óvadék csak készpénz lehet.

Óvadéku szolgálhat míg I. helyeni ingatlan bekebelezés is, de csak biztosítéki okirat, avagy kezességi nyilatkozat semmit sem ér, ha nincs bekebelezve a kezesek ingatlanára. Azután elmegy és talán csak egy év múlva jön vissza. És ha nem úgy megy az ügyvezetés, amint monda, egy év múlva újra kezdheli elől a dolgot, ami talán csak újbóli felesleges költséget jelent egy a szövetkezetnek, mint a központnak.

Az ellenőrzést legszigorubbant leltározás után gyakorolhatjuk csak. Ezt keresztül lehet vinni bármikor. Észre kell vennie az ügyvezetőnek, hogy baj van, ha a most hozott 1 zsák cukor, 1 vég gyolcs, 5 kgr. kávé már elfogyott és a pénztárosnak még sem adott át boltos elég pénzt. A boltos ilyenkor vagy kihitelezte az árut, vagy saját céljaira fordította a pénzt. Ez esetben ügyvezető azonnal hozzá fog a könyvek megvizsgálásához. Meggyőződik, hogy vajjon minden számla értékével megvan-e a boltos a raktárkönyvben terhelve, valamint a készpénzen vásárolt áruk bizonylatái, melyek pénztári nyugtát képeznek, el vannak-e könyvelve. A hiányzó tételeket elkönyveli és megállapítja a raktárkönyv egyenlegét. Ezen összeget kell mutassa a boltban levő áruk értékének összege is. Ha nem egyezik, akkor vagy hitelben, vagy hiányban mutatkozik a különbség. Erről is a Hangya lap minden fél évben hoz cikket. A könyvek vizsgálata és a leltározás nem ördögi dolog, az ellenőrtől könnyen meg lehet tanulni. Boldogabb ügyvezetőt nem ismerek, mint aki ezt tudja és legalább 3 havonként vagy fél évenként alkalmazza. Ilyen helyen a boltos sem mer hitelezni, vagy a tőkéből elvonni és ugyebár egész könnyű szerrel jó boltost nevelt ügyvezető maga mellé segítő társul. Csak kitartó, lelkiismeretes munkával lehet szövetkezetet jól vezetni.

Fentieken kívül még egy másik fontos tennivaló a havonkénti gyűlés tartás. Ez elengedhetetlen. Csak ez az egy alkalom van arra, hogy a tagok is apróbb részletekben megismerjék a szövetkezet működését és életét a gyűlésen jelen volt igazgatósági és felügyelőbizottsági

tagok felvilágosítása után. Ilyenkor elnök vagy ügyvezető elmondja: mult hóban vásároltunk 78500 leuért, árultunk 125560 leuért, árukészletünk 234780 leu, központhoz átutaltunk 93.000 leut, dohányért fizettünk 25.000 leut stb. stb., a leltározást megejtettük, boltosnak hiánya nem mutatkozott, óvadékot, mely nem volt elegendő 10.000 leu készpénz befizetéssel felemelte 20.000 leura. És mindent még, ami a szövetkezeti étellel összefügg és a tagokat érdekli. Ahol nem így tesz a vezetőség, bizony sokszor gyanúsításokban is lehet része. Nem csoda, mert a falu szája sokszor rossz, de csak addig, míg az ellenőrzőről meg nem győzik. Propaganda céljából is szükségesek e gyűlések, sőt évenként 2-3 népelesebb tagértekezlet is. Minél több ember kíséri figyelemmel és érdeklődéssel a szövetkezet működését, annál erősebb az. Első esetben néptelen a gyűlés is, az értekezlet is, de hova tovább mind többen látogatják, a szövetkezet is mind erősebb és hasznosabb lesz. A legnagyobb folyó is csak kis csermelyből lesz, folyton táplálékot sziva magába és csak azután hajt mind nagyobb és nagyobb hasznot. A kis csermely a legkisebb kő elől is kénytelen kitérni, a nagy, erős folyó sziklát is képes elsodorni. A kis vézna fát gyenge szellő is megrongálja, elpusztítja, a kemény hatalmas tölgyet nagy vihar sem döntheti ki.

Vajjon hányan olvasták el e cikket és vajjon hányan mondják: Na én ezután így fogok tenni és bebizonyítom, hogy egy pár év múlva nekünk is lesz népházunk, nemcsak a kibédieknek. Ugy legyen!

N. D.

A központ közleményei.

Áruosztályunk tudomására hozza a szövetkezeteknek, hogy központunknak sikertült nagyobb mennyiségű Erdély-Hegyaljai elsőrendű fajbort beszerezni, sulyt helyezve arra, hogy a szövetkezetek hosszabb időre egy fajta, kiváló minőségű zamatos fajborral legyenek elláthatók.

Az 1922. évi termésű Erdély-Hegyaljai Som borunkat literenként 11.50 leuért hordóban bocsátjuk a szövetkezetek rendelkezésére, Erdély-Hegyaljai-Leányka es Tramini fajborainkat pedig palaczkozva hozzuk forgalomba.

Felkérjük szövetkezeteinket, hogy bor rendelésüket az illetékes raktárhoz adják fel, mert biztosíthatjuk, hogy borunk minősége a legkényesebb igényeket is ki fogja elégíteni.

A hüvelyes termények és méz

beszerezhető végett kérjük az ügyvezetőket, hogy a községben és környékén lakó termelőket hívják fel ajánlattételre, miután közvetlenül a termelőktől kívánjuk beszerezni ezen cikkeket.

A hüvelyesek közül babot, borsót, lencsét és mákot csakis elsőrendű minőségűt vagon, vagy annál kisebb tételben is veszünk, a mintával ellátott ajánlatot mielőbb kérjük nagyenyedi központunkhoz megtenni.

Hasonlóképp ajánlatokat kérünk elsőrendű pergettett tiszta akác mézre is.

Reméljük, ezen terményárakat szövetkezeteink teljes megalégedésére a legelőnyösebben fogjuk ily módon megszerezhetni, e célból tehát a szövetkezetek támogató közreműködését kérjük.

Értesítjük továbbá szövetkezeteinket, hogy valamennyi raktárunkat kellőképp felszereltük a közismert, kiváló minőségű Schicht, Flóra és Consum szappanokkal, melyekből a

Schicht szappan 1/10, 1/4
a Flóra „ 1/10, 1/4
és a Consum „ 1/10, 1/4, 1/5-ös
darabokban kerülnek forgalomba.

Ezen szappanokra vonatkozó megrendeléseket is az illetékes raktárhoz adják fel az ügyvezetők.

Az 1924. évi „Hangya” naptár.

Értesítjük szövetkezeteinket, hogy az 1924. évi „Hangya” naptár elkészült és mindazoknak, akik naptárt előjegyeztek, postacsomagokban szállítani is fogjuk, tekintve, hogy a naptárak az októberi vásárokon már élénk keresletnek örvendenek.

Felhívjuk azonban szövetkezeteink figyelmét arra a körülményre, hogy a naptárakkal a szövetkezeti tagokat óhajtjuk nevelni és szövetkezeti célra tömöríteni, ennél fogva ne iparkodjanak a naptárakat idegen elemeknek eladni, hanem kizárólag a tagoknak s ne tartsanak attól, hogy valami a naptárból meg fog maradni, mert ez esetben is sokkal nagyobb haszon a szövetkezetre nézve, ha ingyen osztja ki a megmaradt naptárakat olyan tagoknak, akiknek a községben irányító szavuk és befolyásuk van, s akiket a naptár tartalma bizonyára szövetkezeti öntudatos magatartásukban hathatósan meg fog erősíteni.

A „Hangya” című mellékletet szerkesztli:

DR. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD.

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

az E. O. E. i. i. k. á. r. a.

NE HASZNÁLJON MÁST CSAK AZ EREDETI
KIPRÓBÁLT GYÓGYHATÁSÚ
„HANGYA” SÓSBORSZESZT!